

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/223/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115213661
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8115213661.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcov: 1) Y. M., A.. XX.XX.XXXX, S. W. F. O. W. XX, XXX XX F., 2) P. M., A.. XX.XX.XXXX, S. W. F. O. W.E. XX, XXX XX F., 3) X. M.Á., A.. XX.XX.XXXX, S. W. F. O. W. XX, XXX XX F., všetci právne zastúpení: Mgr. Peter Troščák, advokát, IČO 50003500, so sídlom Hlavná 50, 080 01 Prešov, proti žalovaným: 1) G.. U. O., A.. XX.XX.XXXX, S. W.P. F. O. W. XX, XXX XX F., 2) F.. Ľ. O., A.. XX.XX.XXXX, S. W. F. O. W. XX, XXX XX F., obaja právne zastúpení: JUDr. Daniela Straková, advokát, IČO 31944779, so sídlom Konštantínova 6, 080 01 Prešov, o určenie vlastníckeho práva k časti parcely registra C KN č. 6474, k. ú. Prešov takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalobcovia 1., 2., 3. s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným 1. a 2. ako oprávneným spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

III. Žalobcovia 1., 2., 3. s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť znalcovi Ing. Milanovi Hačkovi, PhD. Hutnícka 14, 040 01 Košice znalečné vo výške 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

odôvodnenie:

1. Žalobou došlou súdu dňa 18.05.2015 sa žalobca domáhal určenia, že do jeho výlučného vlastníctva patrí bližšie nedefinovaná parcela registra CKN o výmere XXX P.X, ktorá by mala byť určená geometrickým plánom.

1.1. Žalobca vo svojom návrhu vychádzal z toho, že je spolu s manželkou bezpodielovým spoluvlastníkom nehnuteľností evidovaných v katastri nehnuteľností na LV č. XXX ako parcela registra CKN Č.. XXXX Y. Č. XXXX. Žalovaní sú okrem iného vlastníkami aj parcely registra CKN č. XXXX E. Q. XXX P.X. Žalobca má za to, že časť parcely registra CKN č. XXXX vo vlastníctve žalovaných o výmere XXX P.X nepatrí do ich bezpodielového spoluvlastníctva.

1.2. Predmetná časť parcely registra CKN č. XXXX bola pôvodne súčasťou parcely mpč. XXXX/X, ktorá bola pôvodne vo vlastníctve rodičov žalobcu a nikdy im v tejto časti nebolo odňaté ich vlastnícke právo, preto uvedená časť tejto parcely patrí do vlastníctva žalobcu.

2. Žalovaní sa k žalobe vyjadrili písomne podaním došlým súdu dňa 31.08.2015 (č.l. 16 až 20), v ktorom uviedli že žalobca trpí utkvelou predstavou o tom, že užívajú pozemok, ktorý im vlastnícky nepatrí, ale časť ich parcely CKN Č.. XXXX vlastnícky patrí práve žalobcovi. Vo svojom vyjadrení uviedli rôzne správne konania vrátane preskúmania správnych rozhodnutí v rámci správneho súdnictva, ktoré majú potvrdzovať ich záver o tom, že žalobcom namietaný pozemok vo výmere XXX P.X nikdy nebol vo vlastníctve jeho právnych predchodcov - rodičov. Zároveň poukázali na to, že minimálne od roku 1988 až do roku 2013 neboli zo strany manželov M. vznášané žiadne vlastnícke námietky a nároky na zmenu hraníc pozemkov.

3. Na pojednávaní konanom dňa 17.10.2016 žalobca pri zachovaní vecnej podstaty petitu, ktorým sa domáhal určenia vlastníckeho práva, zmenil skutkový stav žaloby nasledujúco: „Domáham sa určenia vlastníctva k parcele, ktorá má výmeru XXX P.X a ktorá patrila mojim rodičom.“ Táto parcela bola vyvlastnená štátom v roku 1960. Žalobca ďalej uviedol, že pozemok určenia vlastníctva, ku ktorému sa domáha, bol predmetom vyvlastňovacieho konania v roku 1960. Výslovne uviedol, že aj výmera XXX P.X bola predmetom vyvlastňovacieho konania. Žalobca uviedol, že predmetom reštitučného konania v súčasnosti vedeného na Okresnom úrade Prešov (právny nástupca Obvodného pozemkového úradu Prešov), je aj rozhodovanie o pozemku vo výmere 159 m² s tým, že v súčasnosti je toto konanie prerušené z dôvodu potreby vyjadrenia orgánov katastra. Žalobu podal preto, že vec na Obvodnom pozemkovom úrade Prešov (teraz Okresnom úrade Prešov) stále nie je skončená. Opätovne na otázku súdu, či potvrdzuje, že vo veci XXX P.X, ktoré si uplatňuje v tomto konaní, sa stále vedie reštitučné konanie, uviedol, že áno, že v tejto veci sa stále vedie reštitučné konanie. Následne žalobca výslovne uviedol, že pozemok o výmere XXX P.X, ktorého určenia vlastníctva sa domáha, bol predmetom vyvlastnenia z pôvodnej parcely XXXX/X, z ktorej bola vyvlastnená časť o výmere XXX P.X Y. E. Q. XXX P.X. Súd teda pripustil zmenu žaloby na znenie: Žalobca sa domáha určenia vlastníctva k pozemku o výmere XXXmX, ktorý je zahrnutý vo výmere XXXX P., ktorá predstavuje výmeru z pôvodnej parcely XXXX/X, ktorá bola vyvlastnená jeho rodičom rozhodnutím č. 7977/1960 zo dňa 10.11.1960 v častiach označených písmenom „c“ vo výmere XXX P. a písmenom „j“ vo výmete XXX P..

4. Súd vykonal dokazovanie listinami tvoriacimi súdny spis a zistil nasledujúce:

4.1. Z vyvlastňovacieho rozhodnutia č. 7977/1960 zo dňa 10.11.1960 plynie, že z parcely č. XXXX/X bola vyvlastnená časť označená písmenom „c“ vo výmere XXX P.X a písmenom „j“ vo výmere 927 m².

4.2. Žalobca súdu ďalej predložil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Prešove č. OPÚ-2006/81-57/FE zo dňa 02.05.2006, podľa ktorého oprávnená osoba X. M., A.. XX.XX. XXXX, spĺňa podmienky § 6 ods. 1 písm. n), p) a r) zákona, pričom oprávnenej osobe sa nevydávajú nehnuteľnosti v katastrálnom území F. podľa § 11 ods. 1 písm. a) a d) zákona a to okrem iného parcela č. XXXX/X, E. F. E. Q. X.XXX P.X.

X.X. Žalobca tiež súdu predložil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Prešove č. OPÚ-2008/2262-25/FE zo dňa 11. 08. 2008, podľa ktorého oprávnená osoba podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 229/91 Zb., X. M., A.. XX.XX.XXXX spĺňa podmienky § 6 ods. 1 písm. p) zákona č. 229/1991. Oprávnenej osobe, teda žalobcovi, sa nevydávajú nehnuteľnosti v katastrálnom území Prešov, podľa § 11 ods. 1 písm. a), d) zákona č. 229/1991 Zb., okrem iného parcela číslo XXXX/X E. Q. X P.X, XXXX/X E. Q. XX P.X, XXXX/X E. Q. XXX P.X.

4.4. Žalobca rovnako predložil potvrdenie Pozemkového úradu Prešov zo dňa 21.10. 1994 adresované Správe katastra Prešov o tom, že žalobca si uplatnil reštitučný nárok podľa zákona č. 229/91 Zb. na vydanie nehnuteľností a to parcely číslo XXXX/X, XXXX/X.

4.5. Žalobca predložil aj rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu Prešov č. OPÚ XXXX/XXXX-XX/FE zo dňa 24.11.2008, podľa ktorého sa konanie o reštitučnom nároku žalobcu, uplatneného podľa zákona č. 229/1991 Zb., prerušuje do vyjadrenia Katastrálneho úradu Prešov o príčinách presunu hraníc z pôvodnej parcely mpč. XXXX/X v prospech parcely mpč. XXXX/X v katastrálnom území F..

5. Rozsudkom zo dňa 14.11.2016 súd žalobu zamietol, pričom vychádzal z nasledujúceho právneho posúdenia:

5.1. V zmysle § 216 ods.1,2 C.s.p. (Súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu. Súd môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.) je súd viazaný nielen petitom žaloby, ale aj opisom rozhodujúcich skutkových okolností. Pre toto konanie je podstatné teda to, že skutkový stav, na základe ktorého sa žalobca domáha určenia vlastníckeho práva, je taký, že žalobca má za to, že je vlastníkom pozemku o výmere XXX P.X, nachádzajúceho sa v súčasnosti v rámci parcely XXXX, katastrálne územie Prešov, ktorej vlastníckmi sú žalovaní. Žalobca má za to, že ide o pozemok, ktorý mu patrí z dôvodu reštitučného nároku po jeho právnych predchodcoch - rodičoch, ktorým bol tento pozemok v roku 1960 vyvlastnený. Ohľadne tohto pozemku si uplatnil aj reštitučný nárok, o ktorom doteraz nie je rozhodnuté z dôvodu prerušenia konania.

5.2. Podľa názoru súdu už samotný opis skutkového stavu, na základe ktorého sa žalobca domáha požadovaného určenia, vedie bez ďalšieho k zamietnutiu žaloby. V prejednávanej veci treba vychádzať z toho, že reštitučné predpisy sú k predpisom všeobecným a teda k § 126 ods.1 Občianskeho zákonníka (Vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä

sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.) predpismi špeciálnymi, pričom platí právna zásada, že všeobecný predpis možno uplatňovať až vtedy, ak nastane situácia, ktorá nie je pokrytá predpisom špeciálnym. V tomto prípade špeciálnym predpisom je zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku. Podľa NS ČR sp. zn. 31 Cdo 1222/2001 - restituční předpisy jsou ve vztahu k občanského zákoníku v poměru předpisů zvláštních k obecnému a z toho důvodu v případech, na něž typově míří předpisy restituční, nemohou se ti, kdo by byli podle těchto zákonů oprávněnými osobami, domáhat prosazení svých vlastníckých nároků podle občanského zákoníku.

5.3. V prejednávanej veci je zrejmé, že reštitučný nárok zo strany žalobcu bol uplatnený včas a vedie sa o ňom konanie, ktoré je prerušené. Žalobca je nespokojný s priebehom vybavovania jeho reštitučného nároku. Táto nespokojnosť však nemôže zakladať rozhodovanie súdu spôsobom, ktorým si žalobca predstavuje. Všetky predbežné otázky, ktoré žalobca v konaní vzniesol, či už vo svojich písomných alebo ústnych vyjadreniach, sú otázkami, ktorý v rámci konania o vybavení reštitučného nároku má/mal riešiť Pozemkový úrad v Prešove, resp. teraz Okresný úrad v Prešove, pozemkový a lesný odbor. Na tom nič nemení nespokojnosť žalobcu s doterajším priebehom reštitučného konania. V rámci právnej argumentácie súd poukazuje, na rozhodnutie NSS ČR sp. zn. 7A/148/2001 - „V konaní podľa § 9 a § 6 zákona č. 229/1991 Zb. správne orgány rozhodujú o vlastníckom práve k nehnuteľnostiam a súčasťou tohto konania je aj rozhodovanie o povinnostiach s vydaním veci súvisiacich.“ Rozhodnutie okresného úradu v prípade nespokojnosti s ním, bude môcť žalobca napadnúť v rámci správneho súdnictva, teda jeho vec v konečnom dôsledku rozhodovaná súdom môže byť.

5.4. Na základe všeobecného predpisu nemôže v prejednávanej veci súd rozhodovať o určení vlastníckeho práva, pretože v rámci tohto rozhodovania nemôže zohľadňovať kritéria, ktoré pre vydanie veci stanovuje zákon č. 229/1991 Zb. (úprava - povinných osôb, reštitučných dôvodov, prekážok vydania veci a pod. Podstatou konania je totiž vydanie veci, keďže ako bolo uvedené vyššie, žaloba o určení bola právnou praxou pripustená iba preto, že orgány katastra na základe rozhodnutia súdu o vydaní veci, zápis vlastníckeho práva nevykonali). Uvedené vyplýva aj z predložených čiastkových rozhodnutí Obvodného pozemkového úradu Prešov o vybavení reštitučných nárokov žalobcu, ktorými síce bol určený za oprávnenú osobu a teda za osobu, ktorej by vlastnícky celkom alebo z časti vyvlastnené pozemky jeho právnych predchodcov - rodičov pripadli, avšak sú tu zákonné prekážky pre vydanie veci v týchto rozhodnutiach uvedené. V prejednávanej veci, ak by súd teda určil, v prípade preukázania nároku žalobcu, vlastnícke právo žalobcu, bolo by takéto rozhodnutie dôvodom na požiadavku vypratania sporného pozemku žalovanými, pričom ako už súd uviedol, pri svojom rozhodovaní by nemohol zohľadniť tie skutočnosti, ktoré by prípadne neumožňovali sporný pozemok žalobcovi vydať.

5.5. Ako už bolo uvedené, reštitučné predpisy sú proti občianskemu zákonníku predpismi osobitnými. Reštitučné predpisy v podstate legalizovali vlastníctvo štátu k majetku, ktorý štát získal konfiškáciami, znárodnením a ďalšími majetkovými opatreniami bez ohľadu na to, že bez ich existencie by inak bývalo možné v niektorých prípadoch uplatniť na taký majetok vlastnícke právo podľa všeobecných predpisov. Tým súčasne vylúčil možnosť uplatniť tieto práva inak, teda podľa všeobecných predpisov, pretože táto úprava je špeciálnou úpravou k predpisom všeobecným. Reštitučné zákonodarstvo vychádza z toho, že vyššie uvedenými prevodmi, resp. nadobúdaciami titulmi sa štát stal vlastníkom veci, ku ktorým následne reštitučné zákonodarstvo umožnilo navrátiť vlastníctvo oprávneným osobám. Pri reštitučných predpisoch je teda podstatné to, že vlastnícke právo oprávnených osôb podľa reštitučných predpisov vzniká až okamžikom vydania veci (Pl. ÚS ČR - st. zo dňa 01.11.2005).

5.6. Pre prejednanú vec vyššie uvedené znamená, že v prípade, ak sa žalobca domáha vlastníckeho práva, o ktoré jeho právni predchodcovia - rodičia prišli z dôvodu vyvlastnenia, niet tu bez rozhodnutia o vydaní veci v rámci reštitučného konania nadobúdacieho titulu, ktorý by znamenal, že žalobca je vlastníkom veci. V prejednávanej veci súd teda opakuje, že vlastnícke právo oprávnených osôb podľa reštitučných predpisov vzniká až okamžikom vydania veci a keďže takéto rozhodnutie doteraz vydané nebolo, absentuje u žalobcu nadobúdací titul, na základe ktorého by bolo možné určiť jeho vlastnícke právo. Z tohto pohľadu teda žalobca nie je vo veci aktívne vecne legitimovaný, pretože nadobudnutie vlastníckeho práva niektorým zo zákonom predpokladaných spôsobov či už podľa všeobecných alebo špeciálnych predpisov, z jeho strany preukázané nebolo.

5.7. Žalobca sa v konaní odvolával aj na nález Ústavného súdu SR zo dňa 14.02.2013 sp. zn. II. ÚS 468/2012, podľa ktorého: „ Reštitučné predpisy neboli vydané pre ten účel, aby spôsobili zánik vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale aby im uľahčili obnovenie tohto vlastníckeho práva. Preto ak došlo k zabratiu majetku štátom bez právneho dôvodu, osoba nestratila svoj vlastnícky vzťah k tomuto majetku a nič nebráni tomu, aby sa svojho nároku, resp. finančnej náhrady domáhala žalobou opierajúcou sa o všeobecné predpisy občianskeho práva.“ Tento nález ústavného súdu pokračuje v línii

Ústavným súdom SR (na rozdiel od Ústavného súdu Českej republiky) skôr nastolenej už rozhodnutiami, napr. II. ÚS 249/2011 alebo II. ÚS 231/09). Tieto rozhodnutia však neprelamujú reštitučné zákonodarstvo tým, že by umožňovali vo veciach, v ktorých možno uplatniť reštitučný nárok podať žalobu podľa všeobecných predpisov. Ak by totiž tomu tak bolo, reštitučné zákonodarstvo by bolo zbytočné, keďže by sa vlastníckeho práva tvrdené oprávnené osoby mohli domáhať podľa predpisov všeobecných § 126 OZ. Treba zdôrazniť že uvedené nálezy ÚS SR sa týkajú tých prípadov, keď zabratiu majetku štátom došlo bez právneho dôvodu. V takomto prípade teda logicky osoba svoj vlastnícky vzťah k tomuto majetku nestratila a keďže došlo k zabratiu majetku štátom bez právneho dôvodu, nemožno si uplatňovať reštitučný nárok, resp. nemusí sa ochrana poskytnúť len prostredníctvom reštitučného zákonodarstva, ale aj prostredníctvom zákonodarstva všeobecného. Pre prejednávánú vec je však podstatné tak, ako bolo vyššie zvýraznené, že žalobca výslovne tvrdil, že pozemok určenia vlastníckeho práva, ku ktorému sa domáha, predmetom vyvlastnenia vo vzťahu k jeho rodičom bol, preto nejde o zabratie majetku bez právneho dôvodu a zároveň o reštitučnom nároku žalobcu prebieha konanie na príslušnom orgáne štátnej správy.

6. Pokiaľ ide o druhý samostatný dôvod zamietnutia žaloby, súd poukazuje na rozhodnutia správnych orgánov citované žalovanými v ich podaní na č.l. 16 až 20, kde napríklad z rozhodnutia Okresného úradu Prešov č. XO 7/2014/MRR-01 zo dňa 29.05.2014 vyplýva genéza prevodu parcely registra CKN č. XXXX nasledujúco:

- podiel v rozsahu 1. na tejto parcele nadobudla po nebohom Y. O. B. O., H.. L., na základe rozhodnutia o dedičstve číslo T. XXXX/XX,
- spoluvlastníčkou druhého podielu v rozsahu 1. bola N. O., rod. O., na základe jej zápisu vlastníckeho práva v PKV č. XXXX v katastrálnom území F., číslo denníka XXX N. H. XXXX titulom kúpy,
- na základe uznesenia o dedičstve č. 19 D/1173/94 po neb. N. O., H.. O. nadobudol podiel v rozsahu 1. na parcele č. XXXX Š. O.,
- kúpnu zmluvou č. Q. XXXX/XXXX nadobudla spoločnosť Palada, s.r.o. Prešov v celosti od predávajúcich B. O., H.. L. Y. Š. O. parcelu CKN č. XXXX,
- kúpnu zmluvou č. Q. XXXX/XXXX nadobudli G.. U. O. a jeho manželka L., H.. O.Á. Y. F. O., každý v podiele po 1.-ci od predávajúcej spoločnosti Palada, s.r.o. Prešov okrem iného aj parcelu registra CKN č. XXXX.

6.1. Podľa Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.

- § 129 ods.1 - Držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.
- § 130 ods.1 - Ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.
- § 134 ods.1 - Oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.
- § 134 ods.3 - Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

6.2. Podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 Cdo/361/2012 (R 74/2015) - Dobrá viera (ako predpoklad oprávnenej držby) je presvedčením nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, keď si prisvojuje určitú vec. Iba samotná detencia k vydržaniu nestačí. Okolnosti, ktoré nasvedčujú v prospech záveru o existencii dobrej viery sú okolnosti týkajúce sa tiež právneho dôvodu nadobudnutia (titulu). Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu vec patrí, treba posudzovať nielen zo subjektívnych predstáv držiteľa, ale i z objektívnych hľadísk viažucich sa k právnemu dôvodu (titulu), z ktorého sa odvodzuje vznik práva. Dobrá viera oprávneného držiteľa, ktorá je daná so zreteľom na všetky okolnosti, sa musí vzťahovať aj na titul, na základe ktorého mohlo držiteľovi vzniknúť vlastnícke právo.

6.3. Žalobca nepreukázal, že by relevantným spôsobom upozornil žalovaných, že užívajú jeho pozemok. Jeho tvrdenie o upozornení, že pes behá po jeho pozemku, potrebnú kvalitu, ktorá by u žalovaných mohla vyvolať pochybnosť o ich vlastníckom práve, nemá (vzhľadom na nižšie uvedený záver, by ani prípadné relevantné upozornenie nemohlo pre žalobcu viesť k úspechu v tomto spore). O niečom takom sa žalovaní podľa ich tvrdenia dozvedeli až v roku 2010 v súvislosti so stavebným povolením ohľadne garáže.

6.4. V konaní zo strany žalobcu nebolo ani len spochybnené, že minimálne od roku 1988 (dedičské konanie po Y. O.) do roku 1995 (kúpa parcely č. XXXX spoločnosťou Pallada) a následne do roku 2000 (kúpa parcely č. XXXX žalovanými) bola parcela č. XXXX v hraniciach uvedených v katastrálnej mape užívaná bez vznesenia akýchkoľvek vlastníckych nárokov zo strany žalobcu. Je teda zrejmé, že ak by tu existovali zákonné prekážky zmluvného nadobudnutia parcely č. XXXX spoločnosťou Pallada, táto by

sa stala vlastníkom na základe vydržania. Potom je zrejmé, že o vydržaní zo strany žalovaných nemá význam uvažovať, keďže títo kúpou nadobudli vec od jej vlastníka - spoločnosti Pallada.

6.5. Na základe uvedeného možno teda dospieť k záveru, že aj v prípade ak by z akéhokoľvek dôvodu parcela CKN č. XXXX nebola prevádzaná podľa práva, možno mať za to, že ju G. U. O. a jeho manželka vydržali či už samostatne alebo ju vydržali ich právni predchodcovia, od ktorých túto parcelu kúpili.

7. Tretím samostatným dôvodom pre zamietnutie žaloby je dobromyseľnosť žalobcov. Súd poukazuje na judikatórne závery týkajúce sa nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka:

7.1. NS ČR sp. zn. 31 Cdo/353/2016 - Veľký senát proto ve shodě s připomenutou konstantní judikaturou Ústavního soudu uzavírá, že podle právní úpravy účinné do 31. prosince 2013, resp. do 31. prosince 2014 (k tomu srov. 3064 o. z.) bylo možné nabytí vlastnícké právo k nemovitosti evidované v katastru nemovitostí od nevlastníka, a to na základě dobré víry nabyvatele v zápis do katastru nemovitostí.

7.2. Ústavný súd SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 - Aj keď Občiansky zákonník explicitne neupravuje všeobecný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka iba na základe dobrej viery nadobúdateľa, s výnimkou vydržania nemožno bezvýnimočne tvrdiť - ako to konštatovali všeobecné súdy - že samotná absencia vlastníckeho práva prevodcu (dominum auctoris) povedie automaticky k neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva. V tomto smere musí dôjsť aj k určitému posunu v doterajšej judikatúre ústavného súdu v riešení otázky „nemo plus iuris“ (I. ÚS 50/2010 <<http://merit.slv.cz/I.US50/2010>>) o nové interpretačné závery či vývoj sociálnej reality najmä v zmysle zásadnej ochrany tej osoby, ktorá robila právny úkon s dôverou v určitý - jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav. Navyše, ak bol potvrdený údajmi z verejnej štátom vedenej evidencie a najmä, keď ho potom aprobuje aj príslušný orgán verejnej moci [kataster nehnuteľností, súd a pod.]. Obdobnou problematikou sa zaoberal aj Ústavný súd Českej republiky (napr. III. ÚS 415/15 <<http://merit.slv.cz/III.US415/15>> op.) a v ostatnom náleze sp. zn. III. ÚS 247/14 <<http://merit.slv.cz/III.US247/14>> z 28. januára 2016 zhrnul svoju doterajšiu judikatúru s jasným záverom o originálnom spôsobe nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľným nadobúdateľom, ktorému treba poskytnúť ústavnoprávnu ochranu, ak odvodzoval svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností od právneho úkonu, ktorý by bol neskôr posúdený hoci aj absolútne neplatným. Nevyhnutným predpokladom pre tento originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva je dobrá viera nadobúdateľa, ktorú sú všeobecné súdy povinné dôsledne posúdiť s ohľadom na individuálne okolnosti každého prípadu. Potom už zistenie, že osoba bola v dobrej viere, zakladá poskytnutie ochrany jej vlastníckemu právu. Ústavný súd sa domnieva, že toto pravidlo možno použiť aj pre riešenie skutkovo podobných prípadov na území Slovenska, lebo nám dáva rozumný zmysel na usporiadanie celej matérie, pri rovnakom právnom základe (č. 40/1964 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> Zb. Občiansky zákonník v platnom znení).

7.3. Z vyššie uvedeného pre prejednávanú vec vyplýva, že pri netvrdení a nepreukázaní nedostatku dobrej viery u žalovaných v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy týkajúcej sa kúpy parcely CKN č. XXXX Q. H. XXXX, patrí im vlastnícke právo k uvedenej parcele aj v prípade, ak nadobudnutie tejto parcely niektorým z právnych predchodcov by eventuálne bolo absolútne neplatné.

8. Rozsudok OS Prešov zo dňa 14.11.2016 bol uznesením KS v PO č.k. 2Co/18/2017 - 172 zo dňa 28.03.2018 zrušený, pričom KS uviedol:

13. Doposiaľ správnymi orgánmi ani súdom nebola jednoznačne vyriešená otázka, či došlo k posunu hranice parcely mpč. XXXX/X v prospech parcely mpč. XXXX/X a v akom rozsahu, za účelom zistenia, či je vôbec na strane žalobcu daná vecná aktívna legitimácia v konaní o predmetnej určovacej žalobe voči žalovaným.

14. V prípade zistenia začlenenia časti parcely mpč. XXXX/X toho času evidovanej na LV č. XXX do parcely mpč. XXXX/X, S. Č. I. XXXX vedenej na LV č. XXXX neobstojí právny záver súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby z dôvodu prednosti reštitučného konania pred konaním podľa § 126 Občianskeho zákonníka. Ako už odvolací súd konštatoval vyššie, správny orgán prejednávajúci reštitučný nárok žalobcu nie je oprávnený riešiť spory o vlastníctvo, keďže uvedená právomoc bola zverená iba súdom v riadnom sporovom konaní. Z uvedeného teda vyplýva, že v prípade preukázania začlenenia časti parcely mpč. XXXX/X do parcely mpč. XXXX/X by správny orgán prejednávajúci reštitučný nárok žalobcu reštitučné konanie prerušil až do ukončenia sporu o vlastníctvo.

15. Ak sa preukáže začlenenie časti parcely mpč. XXXX/X do parcely mpč. XXXX/X, bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne posúdiť dôvodnosť svojho právneho záveru o nadobudnutí vlastníckeho práva k uvedenej časti nehnuteľnosti žalovanými vydržaním, označením nadobúdacieho titulu, od ktorého začala plynúť vydržacia lehota a jednoznačným uvedením, či žalovaní nadobudli vlastnícke právo k spornej časti nehnuteľnosti vydržaním samostatne alebo titulom práva ich právneho predchodcu.

16. Pokiaľ súd prvej inštancie ako ďalší dôvod zamietnutia žaloby uviedol ochranu vlastníckeho práva dobromyseľného nadobúdateľa s poukazom na nálezy Ústavného súdu SR, z ich záverov vyplýva, že z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany je treba postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty, teda princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka. Pokiaľ nemožno zachovať maximum v obidvoch základných práv, treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má nie byť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovú sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom konaní. V danom prípade súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu sa zaoberal iba hodnotením skutkových okolností ochrany dobrej viery žalovaných, ale s poukazom na vyššie uvedené právne závery rozhodnutia Ústavného súdu SR je potrebné podrobiť hodnoteniu aj skutkové okolnosti týkajúce sa ochrany vlastníckeho práva žalobcu, teda či tieto odôvodňujú právny záver postavenia žalobcu ako nedbalého vlastníka. Z predložených listín a pripojených spisov správnych orgánov nesporne vyplýva, že žalobca spochybňoval vlastníctvo žalovaných k spornej časti parcely CKN XXXX nielen v rámci reštitučného konania, ale aj v katastrálnom konaní o oprave chýb údajov operátu a v konaní stavebnom, ktorého účastníkmi boli aj žalovaní.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

18. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude podľa návrhu žalobcu zidentifikovať či pôvodná parcela mpč. XXXX/X vedená v pozemnoknižnej vložke č. XXXX bola čiastočne začlenená do parcely mpč. XXXX/X, toho času CKN XXXX A. D. Č.. XXXX k. ú. F. a po doplnení dokazovania opätovne posúdiť dôvodnosť uplatneného nároku žalobcu na ochranu jeho vlastníckeho práva v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) a vo veci meritórne rozhodnúť.

9. OS vec znovu prejednal a zotrváva na všetkých záveroch uvedených v prvom rozsudku striktne vychádzajúc z prejednávaneho skutku ako ho zdefinoval žalobca. Vo vzťahu k svojim predchádzajúcim právnym úvahám súd len upriamuje pozornosť na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/115/2016, kde je zopakovaný záver, že oprávnenú osobu na účely reštitúcie nemožno stotožňovať s vlastníkom. Už len toto postačuje na záver, že nebohý žalobca nemohol so svojou žalobou o určenie vlastníctva uspieť.

9.1. Vzhľadom na to, že pôvodný žalobca zomrel a v konaní sa pokračovalo s jeho dedičmi, došlo k zmene petitu žaloby tak, pozemok vo výmere XXXmX, ktorý je zahrnutý vo výmere XXXX P., ktorá predstavuje výmeru z pôvodnej parcely č. XXXX/X, ktorá bola vyvlastnená rodičom poručiteľa rozhodnutím č. XXXX/XXXX zo dňa 10.01.1960 v častiach označených písm. „c“ vo výmere XXX P. a písm. „j“ vo výmere XXX P..

9.2. OS však rešpektujúc závery odvolacieho súdu (ktorý prikázanim vec prejednať s vykonaním znaleckého posudku dal najavo, že na prejednaní určovacej žaloby je daný naliehavý právny záujem) ustanovil znalca na vyriešenie otázky zadanej KS. Znalec v posudku č. 10/2019 dospel k jednoznačnému záveru, že k žiadnemu posunu parcely mpč. XXXX/X do parcely mpč. XXXX/X, toho času parcely KNC č. XXXX nedošlo. Tento znalecký posudok tak dospel k záveru totožnému zo znaleckým posudkom Ing. Tarasoviča vykonanom v jednom z mnohých správnych konaní vyvolaných nebohým žalobcom. Pri formulácii petitu žaloby však na zamietnutie stačilo už len to, čo uviedol právny zástupca žalovaných, že žalovať sa malo určenie do dedičstva po rodičoch nebohého žalobcu, čo by vyžadovalo aj iný okruh strán sporu ako je tomu v prejednávanej veci.

9.3. Žalovaní so ZP súhlasili. Žalobcovia uviedli, že je nezákonný a nepoužiteľný, pretože znalec im znemožnil účasť na kontrolnom meraní. Rovnako v sťažnosti voči uzneseniu o znalečnom svojej námietky zopakovali. K námietkam žalobcov súd uvádza, že mu nie je známy právny predpis, ktorý by znalcom prikazoval vykonať kontrolné geodetické meranie za účasti strán sporu. V spornej záležitosti veci nešlo o ohliadku ako úkon nariadený súdom ale o znalcom organizovaný výkon znaleckej činnosti. V uznesení o nariadení znaleckého dokazovania (č.l. 207) vo výroku V. uložil súd stranám sporu poskytnúť znalcom všetku ním požadovanú súčinnosť k vypracovaniu ZP. Rozhodnutie o tom, že účasť žalobcov potrebná nie je, je preto výrazom znalosti jeho postupu. Znalec v reakcii na námietky žalobcov uviedol, že ich účasť resp. súčinnosť nepotreboval vzhľadom na charakter znaleckého úkonu a súd nemá dôvod postup znalca akýmkoľvek spôsobom revidovať.

10. Súd obdržal posudok znalca dňa 20.01.2020. Dňa 22.01.2020 ho preposlal stranám sporu a na deň 30.03.2020 nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal právnych zástupcov strán sporu vychádzajúc z toho, že strany sporu samotné už pojednávania boli účastné dňa 17.10.2016 (§ 110 ods.1 C.s.p. - Ak má strana zástupcu so splnomocnením na celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Písomnosť sa doručuje aj strane, ak strana má osobne v konaní niečo vykonať alebo ak o tom súd rozhodne s ohľadom na povahu veci. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku, ako aj procesné poučenia vydané súdom sa doručujú iba zástupcovi. - pozn. súdu: Žalobcovia nemali nič vykonať osobne, nebolo to potrebné vzhľadom na povahu veci a výsluch žalobcov navrhnutý v rámci prostriedkov procesného útoku nebol.). Právny zástupca žalobcov si predvolanie prevzal dňa 20.02.2020. Podaním doručeným súdu dňa 21.02.2020 právny zástupca žalobcov požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu, že sa ho chcú zúčastniť aj nepredvolaní žalobcovia 1. - 3. Súd tejto žiadosti vyhovel a nariadil termín pojednávania na 16.04.2020, pričom opätovne predvolal právnych zástupcov strán sporu. Právny zástupca žalobcu si predvolanie prevzal dňa 11.03.2020 a podaním zo dňa 12.03.2020 požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie a preto, že sa ho chcú zúčastniť aj žalobcovia. Súd pojednávanie opätovne odročil na deň 30.04.2020 a predvolal právnych zástupcov strán sporu. Toto pojednávanie bolo dňa 26.03.2020 pre koronakrízu odročené na deň 04.06.2020 s predvolaním právnych zástupcov strán sporu, pričom právny zástupca žalobcov si predvolanie prevzal dňa 01.04.2020. Až do pojednávania právny zástupca žalobcov na rozdiel od vyššie uvedených prípadov nepožiadaval o odročenie pojednávania z dôvodu záujmu účasti jeho klientov ale na pojednávanie sa dostavil. Na pojednávaní vzniesol námietku nedoručenia predvolania žalobcom s tým, že p. M. sa bez predvolania vraj nemohla uvoľniť zo zamestnania a p. M.Š. sa ho nezúčastňuje pretože jej je zle. Na otázku súdu právneho zástupcovi žalobcu, či by tento aj v prípade predvolania žiadal odročiť pojednávanie pre v tom čase ničím nepreukázanú a nekonkretizovanú nevoľnosť p. M., uviedol, že áno. Na to zákonný sudca reagoval tak, že spôsoby právneho zástupcu žalobcov sú mu známe, že jeho konanie považuje za účelové (pozn. súdu: viackrát vyslovené hodnotenie súdu vo veci vraždy p. O. vo vzťahu k postupu a námietkam obžalovaných a ich právnych zástupcov) a že dnešné pojednávanie odročované nebude. Zákonný sudca zotráva na hodnotení postupu právneho zástupcu žalobcov ako vyslovene účelového a jeho dostavenie sa na súd urobené s jediným cieľom a to zmariť nariadené pojednávanie. Prijímuc názor právneho zástupcu žalobcov o možnosti konať pojednávanie iba v ich prítomnosti, bola by to strana sporu, ktorá by súdu určovala podľa toho ako sa jej chce alebo nechce, kedy súd pojednávanie vykoná. S týmto poňatím tvrdeného práva zúčastniť sa pojednávania súdu, súd nesúhlasí.

10.1. Vyjadrením sudcu sa právny zástupca žalobcu cítil dotknutý (uviedol, že za 9 rokov činnosti advokáta nebol disciplinárne stíhaný) a vzniesol námietku zaujatosti. Podľa § 49 ods.3 C.s.p. - Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti. Keďže vyššie uvedené hodnotenie zákonného sudcu procesného postupu právneho zástupcu žalobcu bolo jeho procesným postupom, pojednávanie neodročil a námietku zaujatosti osobitne nepredložil krajskému súdu.

11. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

11.1. V konaní boli úspešní žalovaní, preto majú právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

11.2. Rovnako sú žalobcovia povinní nahradiť znalcovi znalečné spojené s vykonávaním znaleckého dokazovania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.